

Program działania Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie

1. MISJA

Misją Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie jest kolekcjonowanie różnorodności i bogactwa kultur całego świata, prezentowanie ich wartości jako dobra powszechnego, w celu rozwoju społeczeństwa otwartego. Muzeum zapewnia dostęp do kolekcji i zgromadzonej na temat obiektów wiedzy, a także przygotowuje wystawy i program, które pozwalają zrozumieć złożoność i różnorodność kultur świata.

2. WIZJA

Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie, jako jedno z najstarszych w Polsce poświęconych tematyce etnograficznej i antropologicznej, z bogatymi zbiorami artefaktów, dokumentów i materiałów wizualnych, ma szczególny potencjał by przybliżyć publiczności wiedzę o bogactwie, złożoności i różnorodności kultur na świecie. Ulokowane w dobrze skomunikowanym centrum stolicy i Mazowsza, może stać się jedną z wiodących w mieście, regionie, w kraju i na świecie instytucji edukujących i skłaniających do zadawania pytań na temat człowieka oraz jego działalności społecznej i kulturowej, w perspektywie lokalnej, jak i globalnej. Bogate zbiory pozwolą na prowadzenie żywej debaty nie tylko na temat przeszłości, ale także współczesnych problemów cywilizacji, które są dziś przedmiotem badań etnografów i antropologów.

Muzeum jest otwarte na każdego. W tej chwili gromadzi głównie publiczność składającą się z grup szkolnych oraz rodzin z dziećmi. Buduje stopniowo także inne grupy, osób dorosłych zainteresowanych wiedzą o dziedzictwie kultur świata. W kolejnych 5 latach priorytetem PME będzie współpraca z grupami, które z różnych względów mogą mieć utrudniony dostęp do instytucji kultury i ich oferty, lub być zagrożone wykluczeniem z niej. Muzeum nawiązywać będzie współpracę z osobami, dla których niepełnosprawność, choroba, sytuacja ekonomiczna czy język mogą stanowić barierę, i w porozumieniu z nimi przygotowywać programy i działania włączające.

Muzeum powinno działać zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, obejmującymi wszystkie aspekty jego działalności: od produkcji wystaw i materiałów, w tym publikacji, druków i przedmiotów promocyjnych, przez rozwój kolekcji i innych zbiorów, w tym cyfrowych, po

politykę kadrową. Kwestie poszanowania środowiska i ekologii są dziś priorytetem wielu instytucji kultury na świecie, powinny być nie tylko tematem debat i wystaw muzealnych, ale także przekładać się na codzienne praktyki instytucji. Zrównoważony rozwój oznacza nie tylko wdrażanie modelu ekologicznej instytucji, ale połączenie go z działaniami ekonomicznymi, także w kontekście zasobów pracowniczych. Muzea na świecie przechodzą kryzys związany ze starym modelem funkcjonowania, oznaczającym często nadprodukcję wystaw czasowych, angażujących środki finansowe, siły i czas pracy Zespołu. Ograniczenie liczby wystaw w ciągu roku i wydłużenie czasu ich trwania pozwoli nie tylko lepiej zarządzać czasem pracy, ale także obudowywać wystawy starannie przemyślanymi i dopracowanymi programami, kierowanymi dla różnych grup publiczności.

Aby prowadzić mądrą edukację zgodnie z aktualnym stanem wiedzy, PME potrzebuje zmian wystaw stałych. Wystawa „Afrykańskie wyprawy, azjatyckie drogi” wymaga modyfikacji, co znalazło potwierdzenie w konsultacjach z przedstawicielami diaspory afrykańskiej. Obraz kultur Afryki jest uproszczony i stereotypizujący, podobnie jak wizja wsi i jej mieszkańców na wystawie „Czas świętowania”. Wystawy te ulegną zmianie, by nie upowszechniać szkodliwych stereotypów i uprzedzeń, nie mitologizować i nie idealizować przeszłości. Będą atrakcyjną i zapraszającą do refleksji próbą odczytania historii na nowo, także dla odbiorców i muzeów zagranicznych, zainteresowanych tzw. zwrotem ludowym czy ruchem dekolonialnym.

W 2029 roku Państwowe Muzeum Etnograficzne będzie mieć umocnioną pozycję wśród instytucji w kraju i na świecie, będzie ważnym i atrakcyjnym partnerem do działań muzealnych i naukowych. Będzie źródłem inspiracji i wzorem w zakresie wystawiennictwa, edukacji, rozwiązań dostępnościowych, a dla Zespołu będzie przyjaznym i rozwijającym miejscem pracy.

3. CELE

3.1. Cele długoterminowe

Lp.	Cel długoterminowy	Cele krótkoterminowe Rok 2024	Cele krótkoterminowe Rok 2025	Cele krótkoterminowe Rok 2026	Cele krótkoterminowe Rok 2027	Cele krótkoterminowe Rok 2028	Cele krótkoterminowe Rok 2029	Mierniki realizacji celu
1.	Remont elewacji, dachu i fundamentów	Przygotowanie PME do projektu, zatrudnienie kierownika. Przygotowanie postępowań przetargowych	Przeprowadzenie postępowań, wyłonienie inwestora zastępczego i wykonawców. Przygotowanie Muzeum (zwłaszcza magazyny zbiorów) do remontu. Rozpoczęcie prac (dach), instalacje we wnętrzu (CCTV i SSWiN).	Kontynuacja prac remontowych (elewacja, izolacje fundamentów).	Kontynuacja i zakończenie prac remontowych.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Wyremontowana elewacja, dach, wykonana izolacja pionowa i pozioma fundamentów zgodnie z założonym planem na każdy rok. Odnowione pomieszczenia magazynowe w piwnicach, założone instalacje CCTV i SSWiN.

2.	Zwiększenie dostępności oferty PME dla osób o szczególnych potrzebach	<p>Audyt i opracowanie „Planu działania PME na rzecz poprawy zapewnienia dostępności”. Ułożenie harmonogramu.</p> <p>Pozyskanie grantu z NCK na szkolenia dla pracowników i wdrażanie rozwiązań w tym zakresie.</p> <p>Zapewnianie dostępności wszystkich wystaw, części wydarzeń oraz publikacji katalogu „Malarki warszawskie”.</p> <p>Dostępne oznaczenie budynku, tzw. „wayfinding”.</p>	<p>Szkolenia dla pracowników różnych działów i obszarów działania PME w zakresie dostępności.</p> <p>Dostosowanie siedziby (wybrane pomieszczenia, jak toalety, szatnie, pokój rodzica z dzieckiem, pokój wyciszenia). Usunięcie barier architektonicznych.</p> <p>Praca nad dostępnością cyfrową (strona Muzeum, publikacje cyfrowe etc.)</p>	<p>Współpraca z organizacjami reprezentującymi osoby o szczególnych potrzebach, konsultacje i wspólne opracowywanie programów.</p> <p>Poszerzanie grup docelowych, zwłaszcza zagrożonych wykluczeniem z udziału w kulturze, z utrudnionym dostępem do niej.</p>	Kontynuacja i rozwój działań podjętych w poprzednich latach we wszystkich wymienionych obszarach.	Kontynuacja i rozwój działań podjętych w poprzednich latach we wszystkich wymienionych obszarach.	Kontynuacja i rozwój działań podjętych w poprzednich latach we wszystkich wymienionych obszarach.	<p>Przyjęty jest „Plan działania PME na rzecz poprawy zapewnienia dostępności”. Zniesione są bariery architektoniczne. Każda wystawa czasowa i towarzyszący jej program uwzględnia dostępność treści. Wszystkie publikacje są projektowane z uwzględnieniem dostępności. Przygotowane są w PME 2 pomieszczenia dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p>
----	---	--	--	---	---	---	---	---

Lp.	Cel długoterminowy	Cele krótkoterminowe Rok 2024	Cele krótkoterminowe Rok 2025	Cele krótkoterminowe Rok 2026	Cele krótkoterminowe Rok 2027	Cele krótkoterminowe Rok 2028	Cele krótkoterminowe Rok 2029	Mierniki realizacji celu
3.	Nowe wystawy stałe	<p>Przygotowanie koncepcji dla nowych wystaw stałych: wystawy zbiorów z Afryki i wystawy na temat polskiej wsi.</p> <p>Poszukiwanie źródeł finansowania, aplikowanie o środki w odpowiednich programach.</p>	Prace nad scenariuszami wystaw, listami obiektów, tekstami.	<p>Prace nad scenariuszami cd.</p> <p>Realizacja wystawy zbiorów z Afryki. Współpraca z przedstawicielami diaspyry, muzeami zachodnimi (Humboldtforum).</p> <p>Prace projektowe do wystawy na temat polskiej wsi.</p>	<p>Realizacja wystawy o polskiej wsi.</p> <p>Stworzenie nowego i dostępnego programu towarzyszącego wystawie obiektów z Afryki, jego realizacja w kolejnych latach. Współpraca z przedstawicielami diaspyry.</p>	Stworzenie nowego i dostępnego programu towarzyszącego wystawie na temat polskiej wsi i jego realizacja w kolejnych latach.	Nie dotyczy	<p>Muzeum posiada 2 nowe wystawy, które nie stereotypizują Afryki i nie mitologizują polskiej wsi. Obie są dostępne dla szerokich grup publiczności, obudowane działaniami programowymi i edukacyjnymi.</p> <p>Muzeum dociera do nowych grup, zwiększa się frekwencja o 20%.</p>

Lp.	Cel długoterminowy	Cele krótkoterminowe Rok 2024	Cele krótkoterminowe Rok 2025	Cele krótkoterminowe Rok 2026	Cele krótkoterminowe Rok 2027	Cele krótkoterminowe Rok 2028	Cele krótkoterminowe Rok 2029	Mierniki realizacji celu
4.	Zrównoważone zarządzanie instytucją	<p>Audyt ilości zadań w zespołach i obciążenia zadaniami poszczególnych pracowników. Opracowanie nowego planu etatyzacji i zatrudnienia. Podnoszenie kompetencji kadry.</p> <p>„Zielony zespół” w PME- analiza, weryfikacja i uzupełnienie przyjętych rozwiązań proekologicznych.</p> <p>Opracowanie planu efektywnej i skutecznej komunikacji w Zespole.</p>	<p>Wprowadzenie nowych zasad zrównoważonego programu Muzeum (mniej wystaw, które dłużej trwają).</p> <p>Trwałe wprowadzenie zrównoważonych rozwiązań w projektowaniu wystaw, zwłaszcza czasowych (m.in. obowiązkowy recycling etalazu).</p> <p>Proekologiczne rozwiązania w zakresie druków (foldery, ulotki itp.)</p>	<p>Weryfikacja polityki gromadzenia zbiorów i opracowanie rozwiązań dotyczących ich przechowywania (brak przestrzeni magazynowej).</p>	<p>Monitorowanie i aktualizacja zasad zrównoważonego zarządzania.</p>	<p>Monitorowanie i aktualizacja zasad zrównoważonego zarządzania.</p>	<p>Monitorowanie i aktualizacja zasad zrównoważonego zarządzania.</p>	<p>PME posiada nowy plan zatrudnienia i etatyzacji. Wykonany jest audyt zatrudnienia i kompetencji pracowników w poszczególnych działach. Jest opracowany plan komunikacji w wewnętrznej. Polityka gromadzenia zbiorów jest zaktualizowana. Przeprowadzony jest audyt zrównoważonego zarządzania PME.</p>

Lp.	Cel długoterminowy	Cele krótkoterminowe Rok 2024	Cele krótkoterminowe Rok 2025	Cele krótkoterminowe Rok 2026	Cele krótkoterminowe Rok 2027	Cele krótkoterminowe Rok 2028	Cele krótkoterminowe Rok 2029	Mierniki realizacji celu
5.	Wizerunek i marka	Wizerunek PME jako miejsca, w którym podejmowana jest refleksja na temat kolekcjonowania i przedstawiania różnorodności kultur świata. Komunikowanie dostępności zrównoważonego rozwoju i ekologii.	W czasie remontu (instalacje we wnętrzu) utrzymanie wizji PME jako aktywnego, otwartego dla publiczności, wychodzącego poza mury, w teren („Muzeum na wynos”) i przestrzeń wirtualną.	PME komunikowane jako miejsce wymiany myśli i doświadczeń, spotkań z różnymi grupami publiczności. Z okazji nowej odsłony wystawy na temat Afryki realizuje we współpracy z diasporą programy i wymienia wiedzę.	Wizerunek PME jako wiodącej instytucji zajmującej się nowymi badaniami i sposobami prezentacji polskiej wsi, jej mieszkańców i tradycji.	140-lecie Muzeum: komunikowanie nowych badań nad historią PME i jego kolekcjami; promocja wydawnictwa monograficznego na temat Muzeum i wystawy jubileuszowej.	Wizerunek PME jako instytucji muzealnej z długą tradycją, ale podejmującego problematykę dziedzictwa i kultur świata w nowy, aktualny i odpowiedzialny sposób. Muzeum dostępne i otwarte dla każdego.	Dotarcie do publiczności: na Instagramie 25.000, na FB 50.000, strona internetowa: 300.000 Do każdej wystawy czasowej i nowej wystawy stałej przeprowadzona kampania promocyjna (min. 15 kampanii).

3.2. Cele krótkoterminowe planowane do realizacji na najbliższy rok

Lp.	Cel krótkoterminowy	Planowane działania służące realizacji celu	Mierniki realizacji celu/wartość docelowa
1.	Wystawa malarstwa Magdaleny Shummer (18 kwietnia 2024 — 31 grudnia 2025)	Projekt i produkcja wystawy w 1 kwartale 2024.	Wartości: upowszechnianie wiedzy o sztuce kobiet. Program dla publiczności uwzględniający dostępność (osoby o szczególnych potrzebach, z niepełnosprawnościami). Frekwencja: 46.000*
2.	Wystawa „Kolekcjonerka”: hafty, koronki, tkaniny i fotografie z kolekcji Teresy Szwedkowicz (wrzesień 2024 — styczeń 2025)	Uzyskanie dotacji z NIM, projekt i realizacja wystawy.	Wartość: wystawa przypomina dziedzictwo kobiet, pracujących z tekstyliami, w technikach haftu. Program dla publiczności uwzględniający dostępność (osoby o szczególnych potrzebach, z niepełnosprawnościami). Frekwencja: 20.300

Lp.	Cel krótkoterminowy	Planowane działania służące realizacji celu	Mierniki realizacji celu/wartość docelowa
3.	Wystawa „Dwie dusze twórcy ludowego” (październik 2024 — październik 2025)	Praca nad scenariuszem, projekt i realizacja wystawy.	Wartości: wystawa problematyzuje tzw. twórczość ludową, ukazuje rolę w jej kreowaniu badaczy, kolekcjonerów i muzeów, w tym PME. Program dla publiczności uwzględniający dostępność (osoby o szczególnych potrzebach, z niepełnosprawnościami). Frekwencja: 90.000
4.	Wystawa „Glina, spiek, forma” – ceramika ze zbiorów PME (wystawa stała, z założeniem rotacji prezentowanych zbiorów); uruchomienie pracowni ceramiki w PME. Od grudnia 2024.	Uzyskanie dotacji, praca nad koncepcją i scenariuszem wystawy, projekt i realizacja.	Wartości: wystawa udostępni bogatą kolekcję ceramiki. Możliwe będzie poznawanie jej m.in. zmysłem dotyku (program dla osób niewidomych i niedowidzących). Program dla publiczności uwzględniający dostępność (osoby o szczególnych potrzebach, z niepełnosprawnościami). Frekwencja: w 2025 około 100.000

Lp.	Cel krótkoterminowy	Planowane działania służące realizacji celu	Mierniki realizacji celu/wartość docelowa
5.	Katalog „Malarki warszawskie”	Realizacja dotacji z NIM, prace redakcyjne, skład, łamanie i druk książki.	Nakład: 500 egz. Wartości: przybliżanie sztuki kobiet. Spotkanie promocyjne: panel dyskusyjny na temat twórczości kobiet. Publikacja książki online w wersji dostępnej, dyskusja na temat kwestii dostępności publikacji muzealnych dla osób o szczególnych potrzebach.
6.	Nikifor. Malarz nad malarzami (11.04-20.06.2024)	Prezentacja wystawy przygotowanej przez PME w Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce.	Frekwencja: wg założeń MKK 2.000 Dotarcie do nowych grup odbiorców
7.	Malarki warszawskie, malarski sądeckie (16.02-31.05.2024)	Wystawa przygotowana na bazie „Malarek warszawskich” we współpracy z Muzeum Okręgowym w Nowym Sączu, prezentowana tam do maja 2024.	Frekwencja: według założeń MONS 3.500 Dotarcie do nowych grup odbiorców
8.	Projekt badawczy na temat strat wojennych w zbiorach PME	Pozyskanie dotacji z MKiDN, kwerendy i opracowania źródeł.	Pozyskanie nowej wiedzy na temat wojennych i powojennych zbiorów PME. Wkład do opracowywania monografii na 140-lecie Muzeum.

Lp.	Cel krótkoterminowy	Planowane działania służące realizacji celu	Mierniki realizacji celu/wartość docelowa
9.	Przygotowanie remontu elewacji PME	Przeprowadzenie audytu energetycznego budynku, aktualizacji kosztorysu. Zatrudnienie kierownika projektu. Przygotowanie procedur przetargowych. Poszukiwanie dotacji na cele inwestycji, składanie wniosków w odpowiednich programach.	Wykonany audyt energetyczny. Zaktualizowany kosztorys. Zatrudniony kierownik projektu. Przygotowane procedury przetargowe.

*Frekwencja założona w Planie działalności merytorycznej na 2024 rok wynosi ogółem 70.000 zwiedzających. Frekwencja z wystaw nie sumuje się (jeden bilet wstępu do Muzeum). Przychody ze sprzedaży biletów zostały zaplanowane w 2024 roku na poziomie 303.000 złotych.

4. FINANSOWANIE REALIZACJI PROGRAMU – KONCEPCJA

Lp.	Źródła finansowania	Łączne nakłady finansowe (w tys. zł)	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2024	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2025	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2026	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2027	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2028	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2029
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Wydatki bieżące, w tym:	157 591,213	20 603,213	22 631	24 794	27 163	29 769	32 631
I.1.	dotacja podmiotowa	138 280,213	17 922,213	19 714	21 686	23 854	26 240	28 864
I.2.	dotacja celowa na realizację wskazanych zadań i programów	10 190	1 313	1 454	1 600	1 759	1 935	2 129
I.2.a	z budżetu organizatora	7 053	906	1 007	1 108	1 218	1 340	1 474
I.2.b	inne	3 137	407	447	492	541	595	655
I.3.	przychody własne IK	8 571	1 318	1 363	1 408	1 450	1 494	1 538
I.4.	inne	550	50	100	100	100	100	100
II.	Wydatki majątkowe, w tym:	62 405	2 790	20 256	20 159	14 400	2 400	2 400

Lp.	Źródła finansowania	Łączne nakłady finansowe (w tys. zł)	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2024	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2025	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2026	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2027	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2028	Wydatki w poszczególnych latach Rok 2029
II.1.	dotacje celowe na inwestycje z budżetu organizatora	60 600	2 600	20 000	20 000	14 000	2 000	2 000
II.2.	przychody własne IK	300	50	50	50	50	50	50
II.3.	inne	1 505	140	206	109	350	350	350
III.	RAZEM I+II	219 996,213	23 393,213	42 887	44 953	41 563	32 169	35 031